

FINTA MÚZEUM MUNKAJELENTÉS

2024.

Éves összefoglaló

Az előző év végére befejeződött a Finta Múzeum épületének külső felújítása és az új fűtésrendszer kiépítése. Azonban már január közepén problémák jelentkeztek. A padláson futó csövek szétesése miatt a rendszer működésképtelenné vált és vízzel árasztotta el a kiállítótér falait több teremben is. A fűtés javítására az őszi hónapokban került sor. Ennek következtében és mivel a felújítás csak az épület külsejére terjedt ki a falak javítása és a belső festés előre nem tervezhető módon elhúzódott. Így az állandó kiállítás visszarendezése és megnyitása is minden igyekezetünk ellenére későbbre tolódott.

Magyar Géniusz Vándorkiállítás megvalósításához Finta Gergely „Trianon” című szobrával járult hozzá a Finta Múzeum. A kiállítás Gyulán, Debrecenben, Győrben, Szombathelyen, Egerben és Szekszárdon volt látható. A tárlat bontását követően került sor 2024 januárjában a kölcsönzött műtárgyak visszaszállítására. Az installációt, a kiállítás bútorait és technikai eszközeit a Magyar Vidéki Múzeumok Szövetsége a tagság részére tartós kölcsönbe adta. Ennek köszönhetően a Finta Múzeum állandó kiállítása is frissítésre kerülhetett 2024-ben.

Január közepén Dinya József és Magó Károly zászlós szervezésében lehetőség volt megtekinteni a hősi halált halt, túrkevei származású vadászpilóta, Beregszászy Sándor szakaszvezető repülőgépének roncsait a Szolnoki Repülőmúzeum hangárjában. A kivételes eseményen a Finta Múzeum munkatársa képviselte az intézményt és vizuális dokumentációt készített. A hónap végén Sashegyi Gábor Kuncz Aladár életművének és korának elismert kutatója látogatott a múzeumba Finta Gergely dokumentációját átvizsgálni. Kettőjük kapcsolata a „Fekete kolostor” című regényből ismeretes. A rendelkezésre álló digitalizált dokumentációt tanulmányozta és publikációs célra másolatokat is kapott. A kutatást tervei szerint az idei évben is folytatja és a publikációban a Finta Múzeum is megjelenik.

Túrkeve Város Önkormányzata és a Nimfea Természetvédelmi Egyesület emlékkonferenciát szervezett Ecsegpusztá védetté nyilvánításának 40. évfordulója alkalmából február 9-én. A rendezvényen előadás hangzott el Finta Sándor irodalmi

munkásságáról a Finta Múzeum igazgatójától. Az író „A kisbojtár” című regényét olvasókönyvként, a „Testvéreim és én” címmel megjelent folytatását kötelező olvasmányként fogadta el a New-York-i közoktatási tanács. A két kötet világirodalmi szinten is jegyzett íróvá tette Finta Sándort, akinek több regénye is megjelent vagy maradt fenn kiadatlan kéziratként. Ezek közül a legutóbb a „Magyar bojtár” került fordításra Paksi Erika által, aminek a megjelentetését a közeljövőben tervezi a Finta Múzeum.

Március 8-tól volt látogatható „School-Computer” kiállítás, ami a Neumann János Számítógép-tudományi Társasággal és az Informatikatörténeti Múzeum Alapítvánnyal közösen került megrendezésre. A különleges tárlat ebben a formájában csak és kizárólag Túrkevén a Vadász Pál Kiállítóteremben volt látható. A későbbi helyszíneken a teljes anyag már nem kerül bemutatásra. Ennek megfelelően jelentős érdeklődés övezte a helyi, vidéki és a fővárosi látogatók részéről is. Számos interaktív elemet, több működő és kipróbálható számítógépet is bemutatott a 80-as évek világából. A kiállításnak köszönhetően előkerült a régóta keresett túrkevei „kibernetikus teknősbéka”. A robotállatot Simon László tanár úr építette, aki 1967-ben Mikola Sándor-díjat kapott érte. Terveink szerint megtekinthető lesz az idei évben a „Kibernetika hőskora 2.0” című kiállításon, aminek a megvalósítására 1.000.000 Ft-ot nyertünk el pályázati úton a Nemzeti Kulturális Alaptól.

„Kevi retro” című kiállításunk a XXIV. Kevi Juhászfesztivál keretén belül került megnyitásra a Múzeumi világnapon. Tárlatunk az 1965-1995 közötti időszak tárgyi világát mutatta be. Elsősorban a helyi, a városban fellelhető jellegzetes tárgyakat igyekeztünk bemutatni, melyek alapvetően Túrkeve közelmúltját tükrözik. Az anyagot a hétköznapi élet színterei köré csoportosítottuk, melynek eszközei gyakran párhuzamosan voltak jelen a korszakban készítésük időpontjától függetlenül. Minden enteriőrbe helyet lehetett foglalni és egy pillanatra átélni a közelmúlt évtizedeinek világát. A tárlat emellett további számos interaktív elemet tartalmazott. Érintőképernyős információs pulton lehetett megtekinteni a korszak jellegzetes fotóit, korhű televízión kerültek vetítésre akkor rögzített mozgóképanyagok, és néhány akkor használt játék is kipróbálható volt. A megnyitót követően egyre rendszeresebbé vált az oktatási intézményekből érkező szervezett diákcsoporthoz érkezése is. A kiállítás megvalósítását a Nemzeti Kulturális Alap 800.000 Ft támogatásban részesítette.

A „Múzeumok Éjszakája” június 22-én került megrendezésre. A fő helyszíne ezúttal a „Kevi retro” kiállítás volt. Itt a kipróbálható múltbéli játékok, eszközök és enteriőrök mellett lehetőség volt hagyományos kézműves foglalkozásokra, retró totó kitöltésére, szakmai alaposságú tárlatvezetésre vagy egyszerű nosztalgikus beszélgetésre. A szomszédos termekben vetítést tekinthettek meg a látogatók és ismeretterjesztő előadáson vehettek részt a látott anyag múzeumi feldolgozásáról.

A rendezvényt követően egyre rendszeresebbé vált a nyári gyerektáborok, turisták, vakációzók érkezése. A táborok résztvevői kézműves foglalkozásokon és speciális tárlatvezetésekben vettek részt. Különösen népszerűek voltak a „Kevi retro” kiállítás interaktív elemei. A nyári hónapok hétvégéin bevezettük az „Ügyelet extra” szolgáltatást, amely alatt kézműves foglalkozás (bőrszutyó, fonalképkészítés, gyöngyfűzés, tűnemezelés) és filmvetítés volt igénybe vehető bejelentkezés nélkül, térítés ellenében. Augusztus 20-án rendkívüli nyitvatartással, vetítéssel és a ligetbe kihelyezett múzeumpedagógiai foglalkozásokkal csatlakoztunk a városi programhoz.

Szeptember 6-án Túrkeve Város Napja alkalmából rendezett programsorozaton ismeretterjesztő előadás hangzott el a múzeum igazgatójától „Túrkeve régészeti emlékei a Tere-halomtól a XVIII. századig” címmel a Madarász Károly Művelődési Házban. Ekkortól várta ismét a látogatókat teljes kapacitással a megújult „Hírünk a világban” című kiállítás is. Következő nap ugyancsak a rendezvénysorozaton belül került sor az „Élet az álomidő után” – Pintér László ausztráliai néprajzi gyűjteménye című kiállítás megnyitójára. A rendkívül informatív tárlat bemutatja az ausztrál őslakosok életmódját, hagyományait és használati tárgyait. Hasonló témájú gyűjtemény jelenleg csak két-három múzeumban található Magyarországon. Ez az anyag is korábban csak két helyszínen volt látható. A különleges anyag 2025. február 21-ig tekinthető meg Túrkevéen. A kiállítás megnyitása már részét képezte a „Múzeumok Őszi Fesztiválja” országos programsorozatának, melynek keretén belül további rendezvények kerültek megtartásra. A Túrkevei Petőfi Sándor Általános Iskolába kihelyezett kézműves foglalkozás mellett megrendezésre került a közel két évtizedes múltra visszatekintő helytörténeti vetélkedő, ami többfordulós városi szintűre nőtte ki magát.

Az első forduló során a résztvevők a Finta Múzeum állandó kiállításával ismerkedtek meg. Ezt követően otthoni feladatként Túrkeve és környezete régészeti lelőhelyeiről nézhettek meg ismeretterjesztő előadást a YouTube-on. Végül az iskolában újabb prezentációt láthattak a témában a tesztlapok kitöltése előtt. Az

eredményhirdetésre az őszi szünet után került sor. A résztvevő csapatok valamennyien emléklapot kaptak. A dobogós helyezettek emellett könyvjutalomban részesülnek. A győztesek jutalomkiránduláson vehetnek részt, amely során megtekinthetik a szolnoki Damjanich János Múzeum „Ezt látták a csillagok” című régészeti kiállítását.

Október 30-án a Pulszky Társaság-Magyar Múzeumi Egyesület Kismúzeumi Tagozatának elnöksége Árvai Imre munkatársunkat két évtizedes munkájának elismeréseként A Kismúzeumok Szolgálatáért – Pro Servitio Museum Parvorum díjjal tüntette ki.

A „Túrkeve földje és népe” című kiállítás is újra látogatható október végétől. A korábbi terepasztalt nagy méretű érintőképernyős rendszer váltotta ki, amin a környék régészeti lelőhelyeiről is kaphatunk alaposabb információkat, de a város belterületének változásai is nyomon követhetők rajta több korábbi digitalizált térkép segítségével. Ezek közül a legkorábbi 1775-ben készült. Hamarosan sor kerül a „Túrkevei évszázadok” című tárlat felújítására is, melynek során új installáció kerül beépítésre.

November 5-én Császár Péter a szolnoki Damjanich János Múzeum osztályvezetője tartott műtárgyvédelmi ellenőrzést és szaktanácsadást az intézményben. Következő nap A Magyar Tudomány Napja alkalmából a Madarász Károly Művelődési Ház adott otthont Kapás János Zsolt múzeumigazgató ismeretterjesztő előadásának, amelyen Finta Sándor irodalmi, képzőművészeti és tudományos tevékenységét ismertette. A nemzetközileg ismert szobrász első két területen szerzett tevékenysége köztudomású, de emellett az Amerikai Politikai Tudományok Akadémiája is teljes jogú tagjává fogadta.

November második felében a Finta Múzeum rajzpályázatot hirdetett az általános iskolák alsó tagozataiban „A mi múzeumunk” címmel. December 10-én került sor az eredmény hirdetésre. Számos kreatív alkotás érkezett be, amelyek kiállításra kerültek a múzeumban. Ezek a művek a későbbiekben az intézmény gyűjteményében kerülnek megőrzésre. A résztvevők valamennyien múzeumi emlékcsomagot kaptak, és a legszebb alkotásokat külön meglepetéscsomaggal díjaztuk. A sikerre alapozva úgy döntöttünk, hogy igyekszünk a rajzpályázatból hagyományt teremteni.

Az év kezdetétől folyamatosan zajlottak a múzeumpedagógiai, honismereti és kézműves foglalkozások, melyek jeles napokhoz, ünnepekhez kapcsolódtak. Kiemelt

igény mutatkozott ezekre a húsvét, az anyák napja, a nyári táborozások, az őszi szünet, Mikulás és karácsony időszakában. Az év utolsó másfél hónapjában különösen fokozott az érdeklődés a foglalkozások iránt. November 30-án a Karácsonyi Falu programját színesítették a múzeum munkatársai, majd ezt követően az általános iskolák fogadták őket rendszeresen. Az év folyamán a regisztrált résztvevők száma meghaladta a másfél ezer főt. Ez a létszám a város lakosainak több mint egyhatodának felel meg arányaiban.

Ebben az évben is csatlakoztunk a „*Múzeumok Éjszakája*”, „*Múzeumok Őszi Fesztiválja*” és a „*Kulturális Örökség Napja*” országos múzeumi programsorozathoz, melyek egyre népszerűbbek a város és a környező települések lakói között.

A Finta Múzeum működési engedélyének megfelelően továbbra is területi múzeum. Gyűjtőterülete Túrkeve, Kuncsorba és Mezőhék településekre terjed ki. A személyi ellátottsága a törvényi előírásoknak megfelelő. Létszáma öt fő, ami változatlan maradt. Működése pénzügyi és szakmai tekintetben egyaránt minden szempontól biztosított volt a 2024-es évben.

GYŰJTEMÉNYGONDOZÁS

Gyarapítás

Jókúti Ildikó több Gy. Vad Erzsébet festményt is adományozott a Finta Múzeum számára, amelyek a művész születésének 100. évfordulója alkalmából terveink szerint az éven kiállításra kerülnek. A Számügy Kft. a „Kevi retro” kiállítás kapcsán közelmúlt béli technikai eszközökkel, Talpalló Eszter az „Élet az álomidő után” című tárlat kapcsán ausztráliai dísz tárgyakkal, Horváth György mezőgazdasági eszközökkel, Ifj. Horváth György festőeszközökkel bővítette a gyűjteményt. Esses Ágnes helytörténeti dokumentumokat és fotókat, Márföldi Andrásné varrógépet adott a múzeumnak. Tárgyvásárlásra csak a „Kevi retro” kiállítás megvalósításához elnyert pályázati támogatás terhére volt lehetőségünk. A tárlathoz AFIT és ÁFÉSZ dokumentumok és emléktárgyak kerültek beszerzésre a gyűjtemény számára.

Nyilvántartás

Továbbra is saját fejlesztésű digitális nyilvántartórendszert üzemeltetünk munkánk és a gyűjteményi egységekben való kutatás megkönnyítésére. Ennek akkreditációját, vagy más ilyen minősített szoftver rendszeresítését a törvényileg előírt papír alapú nyilvántartás fenntartása nem teszi szükségessé. Segítségével érhető el fotótárunk a múzeum honlapjáról is. Már közel egy évtizede lehetővé vált, hogy kizárólag elektronikus kommunikációval fotó illusztrációkat szolgáltatassunk kutatók számára. A szükséges fotót vagy dokumentumot megfelelő formában rendelkezésre is tudjuk bocsátani a világ bármely részén. A kutatáshoz több, mint 500 000 digitalizált fotó, hang-, videóanyag, dokumentum és tárgy áll jelen pillanatban rendelkezésre, a bővítés folyamatos.

Digitalizálás

A Finta Múzeum évtizedes átfogó digitalizálási programot valósít meg. Ennek célja az „alvó raktár” állapot kialakítása valamennyi gyűjteményben. Így a sérülékeny dokumentumok, műtárgyak a digitális fotók és nyilvántartások felhasználásával kutathatók anélkül, hogy valóban elmozdításra kerülnének a raktári körülmények közül. Ezzel elkerülhetőek a műtárgyak használatból adódó sérülései. Azok csak kiállítás céljából kerülnek kézzelfogható közelségbe. Interneten keresztül bármelyik gyűjteményi egységet rendelkezésre tudjuk bocsátani szükség esetén, a helyi

terminálokon a múzeumban is tanulmányozhatóak. A digitalizált tartalmak számai 2024 végén a következőképp alakulnak:

- Fotó: 37.370 darab
- Adattár/Dokumentumtár: 65.256 oldal
- Mikrofilm: 17.305 oldal
- Anyakönyv: 10.237 oldal
- DV video: 20.100 perc
- VHS Video: 7811 perc
- VHS-C Video: 3357 perc
- 3D objektum: 566 darab
- Super 8 film: 578.576 kocka
- Digitális műtárgyfotó: 8304 darab
- Digitális fotó: 259.481 darab

A feltüntetett számok nem véglegesek a gyűjteménygyarapodás és a feldolgozás tükrében folyamatosan növekszenek.

Megőrzés-raktározás-állományvédelem

2024-ben tovább folytatódott a raktárrendezési program megvalósítása. A műtárgyvédelmi ellenőrzés egyik raktári helyiségben sem talált kártevőt vagy fertőzést. Folyamatosan üzemel a páratartalom csökkentésére szolgáló szárítóberendezés a Vadász Pál Kiállítóteremben elősegítve az optimális feltételek fenntartását az épületben található műtárgyak számára.

TUDOMÁNYOS KUTATÁS

Kutatók

Tudományos munkatársak száma: 1 fő

Fontosabb közlemények, cikkek

Kapás János Zsolt: Finta Sándor irodalmi művei. In: Túrkevei kalendárium 2025 (Szerk.: dr. Herczegh Adél, Kokovay Zsuzsa) Túrkeve (Megjelenés alatt)

Kapás János Zsolt: Túrkeve régészeti emlékei. In: Túrkevei kalendárium 2025 (Szerk.: dr. Herczegh Adél, Kokovay Zsuzsa) Túrkeve (Megjelenés alatt) Túrkeve története. In.: Kevi kalendárium

Kapás János Zsolt: Híres szülőtteink. In: Túrkevei kalendárium 2024 (Szerk.: dr. Herczegh Adél, Kokovay Zsuzsa) Túrkeve 2024. 226p.-250p.

Fontosabb előadások:

- Finta Sándor életműve az irodalom, a képzőművészet és a tudomány tükrében. Magyar Tudomány Napja. 2024. november 6. Túrkeve.
- Túrkeve régészeti emlékei. Túrkeve város Napja. 2024. szeptember 6. Túrkeve.
- Ecsegpusztá Finta Sándor irodalmi műveiben. Ecsegpusztá védetté nyilvánításának 40. évfordulója alkalmából megrendezett emlékkonferencia. 2024. február 9.

Nyitva tartás

Finta Múzeum:

- hétfő: zárva
- kedd-Csütörtök: 9.00-12.00; 14.00-17.00
- péntek: 9.00-12.00; 13.00-16.00
- szombat: 9.00-12.00 (ügyelet a Vadász Pál Kiállítóteremben) 14.00-17.00

Vadász Pál Kiállítóterem:

- Hétfő: zárva
- Kedd-Csütörtök: 9.00-12.00; 14.00-16.00
- Péntek: 9.00-12.00 (ügyelet a Finta Múzeumban)
- Szombat: 9.00-12.00, 14.00-17.00 (du. ügyelet a Finta Múzeumban)

KIÁLLÍTÁSOK

Állandó kiállítások

- „Túrkeve földje” – régészet
- „Túrkevei évszázadok” – helytörténeti
- „Hírünk a világban” – művészettörténet

Időszakos kiállítások

- Mesterhármas (2023.04.28. – jelenleg is látogatható)

- School-computer a digitális kultúra kezdetei a közoktatásban (2024.03.08. – 2024.05.01.)
- Kevi retró (2024.05.18. – 2024.08.25.)
- Élet az álomidő után – Pintér László ausztráliai néprajzi gyűjteménye (2024.09.07. – jelenleg is látogatható)

A KIÁLLÍTÁSOKHOZ KÖTŐDŐ KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZÖNSÉGGKAPCSOLATI TEVÉKENYSÉG

Látogatók száma: 2024-ben 6576-an látogatták meg intézményünk kiállításait és rendezvényeit.

Tárlatvezetések száma: 78 alkalom

A látogatószám növekedését elősegítő szolgáltatáscsomagok

A Finta Múzeum az alábbi kedvezményeket nyújtó kártyákat, utalványokat fogadja el:

- Alföld szíve kártya
- Művelődési csekk
- „Jászkun Kapitányok Nyomában” kártya
- MVMSZ Múzeumi szakmai belépő
- Hungarycard

Múzeumpedagógia

Múzeumpedagógiai programsorozatunk – ami elsősorban jeles napokhoz és országos rendezvényekhez kapcsolódik – a korábbi évekhez hasonlóan kiemelt figyelmet kapott elsősorban az általános iskolák részéről. Foglalkozásainkon 1589 fő vett részt. Azok az oktatási intézmények, amelyek a múzeummal együttműködési szerződéssel rendelkeztek továbbra is térítésmentesen vehettek részt a foglalkozásokon. Emellett a Jász-Nagykun-Szolnok megye oktatási intézményeiből érkezett szervezett csoportok továbbra is kedvezményesen látogathatják a Finta Múzeum állandó és időszakos kiállításait.

Kutatószolgálat

Kutatók száma 2024-ben: 12 fő, kutatási alkalmak száma: 10.

Média kapcsolatok és internetes megjelenés

Rendszeresen tájékoztattuk rendezvényeinkről a médiát (Új Néplap, Túrkeve Újság, Túrkeve TV). Aktívabban tájékoztatjuk a közönséget a közösségi média (Facebook) felületén keresztül is. A saját honlapunk (www.fintamuzeum.hu) mellett tájékoztatjuk a www.museum.hu, a www.turkeve.hu, és a vármegyei hatókörű múzeum (www.djm.hu) honlapját.

OTTHONOSSÁG

Az épületen belüli információs eszközök

A Finta Múzeum állandó kiállításában e-guide rendszer, és QR kódos tárlatvezetés is igénybe vehető angol és magyar nyelven. További interaktív tartalmak érhetőek el az információs pultokon. Hasonló technikai eszközpark áll rendelkezésre a Vadász Pál Kiállítóteremben, rendszeresen frissítve az aktuális időszaki tárlathoz kapcsolódó anyagokkal. A „Mesterhármás” című kiállításban angol nyelvű QR-kódos tárlatvezetés vehető igénybe telefonnal vagy helyben kérhető tablettel. Ezek mellett három információs pulton további tartalmak tekinthetőek meg, többek között 3D modellek is a Finta szobrokról. Mindkét épületben nyílt WI-FI működik, melynek segítségével okos telefonra telepíthető a QR-kód olvasó.

Múzeumi bolt kínálata

- Könyv: 16 cím
- Katalógus: 11 cím
- Ajándéktárgy

Gazdaságosság

Az intézmény 2023-ban nyertes pályázatot nyújtott be a Nemzeti Kulturális Alaphoz a „Kevi retro” kiállítás megvalósítására, ami 800.000 Ft támogatásban részesült és 2024 májusában került megnyitásra. Szintén a Nemzeti Kulturális Alap 1.000.000 Ft-os pályázati támogatásával valósul meg az idei évben a „Kibernetika hőskora 2.0” című kiállítás, ami tavasztól várja látogatóit.

Az állami támogatás összege 2013 óta egyszer sem érte el a 100%-os mértéket, így azt a fenntartónak kell kiegészítenie. A korábbi évek gyakorlatának megfelelően kevéssel meghaladta a 18 millió forintot, mely 2024-ben sem emelkedett

számottevően. A teljes költségvetés összege 29.663.335 forint, így a fenntartónak közel 39%-át kellett átvállalni.

A technikai- és irodai eszközöket, berendezéseket igyekszünk adományokból és önerőből beszerezni, karbantartani. Ehhez nélkülözhetetlen a munkatársak műszaki szaktudása, ami szintén költséghatékony tényezőként jelentkezik. Az általunk használt nyilvántartórendszer lehetővé teszi a gyűjtemény internetről való elérését is. Ettől kevésbé speciális igényeknek megfelelő szoftver beszerzése is jelentős anyagi megterheléssel jár.

A Finta Múzeumért Alapítvány 2024-ben a kiállításokkal kapcsolatos költségek egy részét vállalta magára.

Túrkeve, 2025. január 16.

Kapás János Zsolt